

Patientsäkerhetsberättelse

För Elevhälsans medicinska insats
Barn- och utbildningsnämnden
Lekebergs kommun

År 2023

Inledning

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Patientsäkerhetsberättelsen ska vara färdig senast den 1 mars varje år, finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Källa:

Socialstyrelsen "Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024"

I och med skollagen (2010:800) som började tillämpas den 1 juli 2011 samlades skolhälsovården, den särskilda elevvården och de specialpedagogiska insatserna i en samlad elevhälsa. Socialstyrelsen och Skolverket ger ut en gemensam vägledning för att stärka elevhälsans arbete och för att bidra till utveckling av en likvärdig elevhälsa i hela landet. Uppdraget gavs 2010 av Regeringen och bestod i att ta fram, tillgängliggöra och kontinuerligt uppdatera vägledningar, rekommendationer och kunskapsöversikter för bland annat elevhälsa. Socialstyrelsens riktlinjer för skolhälsovården från 2004 är inte längre aktuella i och med att denna vägledning publiceras. En samlad elevhälsa skapar förutsättningar för arbetssätt baserade på ökad samverkan.

Det innebär bland annat att elevhälsan ska användas som ett verktyg i skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete och i skolans arbete med att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Vägledningen beskriver också hur elevhälsans arbete kan bidra till en hälsofrämjande skolutveckling och undanröja hinder för enskilda elevers lärande. Socialstyrelsen och Skolverket har tillsammans med representanter för elevhälsans yrkesföreträdare identifierat områden där elevhälsans insatser är viktiga, såsom psykisk hälsa och ohälsa, arbetsmiljö, skolfrånvaro och levnadsvanor.

Enligt skollagen ska elever erbjudas hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Mellan hälsobesöken ska eleverna dessutom erbjudas syn och hörselundersökningar samt andra begränsade hälsokontroller. I vägledningen beskrivs innehåll för hälsobesöken samt möjliga tidpunkter. I hälsobesöken ingår att bedöma elevens allmänna hälsotillstånd, tillväxt, utveckling och inlärning. Hälsobesöken utgör också en möjlighet för eleven att diskutera sin hälsa med skolsköterskan. Hälsobesöken ger förutsättningar att stödja elevernas utveckling mot målen, undanröja hinder för lärande samt återföra kunskaper som framkommit från hälsosamtalen i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Vårdgivare för den sjukvårdsverksamhet som bedrivs inom elevhälsan är Barn- och utbildningsnämnden är Lekebergs kommun.

Vårdgivarens ansvar innebär bland annat följande:

- Att tillse att verksamheten bedriver ett systematiskt patientsäkerhetsarbete som arbetar förebyggande för att förhindra vårdskador.
- Skyldighet att utreda tillbud, risker och händelser.
- Barn, elever, ungdomar och närstående ska uppmuntras att involvera sig i patientsäkerhetsarbetet.
- Dokumentation hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten.

Varje år ska en patientsäkerhetsberättelse upprättas där verksamhetens arbete med patientsäkerhet beskrivs och utvärderas.

Mallen är framtagen inom ramen för kunskapsstyrningsorganisationen, på uppdrag av den nationella samverkansgruppen (NSG) inom patientsäkerhet, 2021-09-23.

I syfte att förtydliga har mindre justeringar i inledning och bilaga genomförts, 2022-05-18.

Innehåll

SAMMANFATTNING	5
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD	7
Engagerad ledning och tydlig styrning	8
Övergripande mål och strategier	8
Organisation och ansvar	8
Samverkan för att förebygga vårdskador	9
Informationssäkerhet	10
Strålskydd.....	10
En god säkerhetskultur	11
Adekvat kunskap och kompetens	11
Patienten som medskapare	11
AGERA FÖR SÄKER VÅRD	12
Öka kunskap om inträffade vårdskador	13
Tillförlitliga och säkra system och processer	14
Säker vård här och nu	15
Stärka analys, lärande och utveckling.....	15
Klagomål och synpunkter.....	16
Öka riskmedvetenhet och beredskap	16
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR.....	17

SAMMANFATTNING

Verksamheten för elevhälsans medicinska insats kan sammanfattas i fyra delar.

BASPROGRAM

Hälsobesök

Vaccinationer

Elevhälsa (EHT/EHM-arbete)

Öppen mottagning

Elevhälsans medicinska insats ska bedrivas enligt grunderna i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) (HSL)

Basprogram Hälsobesök:

Varje elev i grundskola och grundsärskola ska erbjudas minst tre hälsobesök.

Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden.

Basprogram Vaccinationer:

Vaccinering enligt nationellt barnvaccinationsprogram ska erbjudas i åk 2, åk 5, åk 8 samt kompletteringsvaccination för barn/ungdomar med enligt svenskt program otillräcklig vaccinering.

Elevhälsa, EHT (Elevhälsoteam) och EHM (Elevhälsomötet)

Tillföra medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens i teamarbete runt elever på individ-, grupp- och organisationsnivå.

Basprogram Öppen mottagning:

Eleverna ska enligt 28§ Skollagen ges möjlighet att uppsöka elevhälsans medicinska insats (EMI) för vad som benämns enkla sjukvårdsinsatser.

Skolhälsovårdens medicinska insats ingår som en del i elevhälsans övriga kompetenser såsom psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska. I Lekebergs kommun har det under år 2023 funnits tre skolsköterskor som arbetat totalt 2,75%.

I sitt ansvar har de tre skolsköterskorna två F–6-skolor, en 7–9-skola, en anpassad grundskola och ett litet gymnasium med ett introduktionsprogram samt Fyren, mottagande av nyanlända. Totalt handlar det om ca 1240 elever.

Under året har skolsköterskorna genomfört totalt 431 vaccinationer, 849 planerade hälsosamtal samt 346 oplanerade hälsobesök. I samband med vaccinationer är det alltid två skolsköterskor. En vaccinerar och en journalför. Hälsosamtalen dokumenteras i vanlig ordning via PMO och numera fr.o.m. mars 2023 i PRO Renata dokumentationssystem. Tidigare var PMO skolsköterskornas och skolläkarens journalplattform men nu har vi nu ett gemensamt dokumentationssystem för alla elevhälsans professioner. Skolläkaren har under året haft 46 planerade besök skrivit 45 remisser samt deltagit på alla Elevhälsoteam under året. Psykologen har bland annat genomfört 9 psykologutredningar, deltagit i 24 SIP-möten, 24 möten med vårdnadshavare och eller personal, 33 konsultationer, skrivit 4 remisser samt i och med detta även återgivit till berörd personal. Deltagit i EHT-möten samt även på 26 lokala elevhälsomöten i skolorna.

Antal remisser som skrivs till hälso-och sjukvårdsinstanser, av skolsköterskor, skolläkare och psykolog har under detta år minskat något i förhållande till föregående år. Från sammantaget 62 remisser år 2022 till 49 remisser under år 2023.

Vi har under året förändrat en del i skolsköterskornas ansvarsområden och uppdelning. En av skolsköterskorna har ansvar för Mullhyttans skola tillsammans med Hidinge skola + MLA-uppdrag. En ansvarar för hela Lekebergsskolan F–6 samt Fyren. Den tredje skolsköterskan ansvarar för Lekebergsskolan 7–9 tillsammans med Anpassad grundskola och den lilla Gymnasieskolan. Under året har vi mottagit färre nyanlända elever via Fyren. Vad gäller gymnasiedelen så ser vi en ökning av elever.

Regelbundna skolsköterska möten hålls en gång per månad tillsammans med verksamhetschefen. På mötena sker utvärdering och uppföljning av resultat, information som rör verksamheten ges, genomgång av arbetsrutiner, arbete med att utveckla och säkerställa en säker dokumentation och journalhantering i PRO Renata. Skolsköterskorna träffas tre gånger per termin i professionsmöten där MLA ingår. Verksamheten planeras här med stöd av varandra. MLA delger information från länsnätverk. Genomgång av eventuella avvikelser implementering av nya lokala rutiner samt kontinuerlig uppföljning av nyheter och revideringar i metodboken och journalsystemet PRO Renata. Verksamhetschefen deltar en gång i månaden och delger då information som rör verksamheten och en utvärdering och uppföljning av resultat sker. Skolläkaren deltar om behov finns. Skolläkaren träffar skolöverläkaren och övriga skolläkare i länet. MLA och verksamhetschef träffas kontinuerligt för att säkerhetsställa att arbetet i EMI genomförs patientsäkert. Överlåtelse av enskilda ledningsuppgifter där yrkesspecifik medicinsk kompetens krävs har utförts. MLA har ansvar för PRO Renata samt skolläkaremottagningen.

MLA-skolsköterska har deltagit i och skapat nya hälsoenkäter tillsammans med andra skolsköterskor i länet, totalt 53 timmar. MLA har ansvarat för det nya dokumentationsredskapet PRO Renata i ca. 100 tim från mars–december 2023. Ett ökat ansvar pga. sjukskrivning. Representerat skolhälso i God och nära vårdgruppen i kommunen samt deltagit i MLA- grupp inom Syd Närke.

Vårt övergripande arbete och målsättning inom den Samlade elevhälsan är att skapa gemensamma rutiner och likvärdighet vad gäller elevhälsa för våra elever i Lekebergs kommun samt att i nära samarbete dela med oss av våra kunskaper till varandra inom skolorna. Allt för att öka professionaliteten och kunskaperna i att kunna möta alla olika barn och behov. Under åren har vi fokuserat på följande:

Huvuduppdraget är att skapa en hälsofrämjande skolutveckling:

Roller/Uppdrag – Har vi en samsyn på våra olika skolor?

Likabehandlingsarbetet – Hur fortlöper detta? Och har vi ett systematiskt kvalitetsarbete?

Frånvarohanteringen – Hur fortlöper detta? Följs rutiner?

EHM och ICDP – Använder alla skolorna sig av elevhälsomötet och används detta förhållningssätt?

Tillvaratas deras kompetens?

Information – När den fram?

Vårdnadshavarna – Hur arbetar vi för att främja samarbete och samverkan?

Vi har i nuläget en god stabilitet och en god samverkan inom den Samlade elevhälsan. Samverkan mellan de olika skolorna och Samlade elevhälsan har aldrig varit så god som nu. EHM som är det främsta förebyggande och främjande arbete vi genomför vet vi kommer att befästas på alla våra skolor under 2024. Fortfarande saknas närvaron av skolsköterskor i den utsträckning som önskas på de lokala skolornas möten. Deras tid räcker helt enkelt inte till för detta utifrån deras basprogram. Under året har skolsköterskorna arbetat mer med att återkoppla hälsoenkäternas resultat till berörda lärare och klasser. Det arbetet kommer fortsätta och även sammanföras med övriga elevenkäter för att ytterligare öka elevernas studiemotivation och trygghet.

Enligt SOU 2021:11 Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven, är önskvärt antal elever/skolsköterska högst 430 elever. I nuläget har vi tillgång till 2,75% skolsköterska då en av dem är 25% föräldraledig. Den skolsköterska som är MLA har rätt till 10% nedsättning i tjänst för de uppgifter som ingår i det uppdraget. Alltså ska eleverna fördelas på 2,65% vilket innebär att den som arbetar 75% ska ha ett ansvar för 300 elever medan MLA på 90% ska ansvara för 360 elever. Den skolsköterska som arbetar 100% får då resten vilket är 580 elever. Önskvärt vore att vi kunde utöka totala underlaget skolsköterska till 3,5% tjänst, dvs. i nuläget en ytterligare 75% tjänst. Det skulle bättre kunna möta upp behoven.

Fortfarande inkommer önskemål om stöd i behandling och uppföljning från hälso-och sjukvården. Önskemål som inte stämmer överens med uppdraget en skolsköterska har. Kanske har det minskat något men även i år har vi upprepade gånger tagit kontakt och informerat om att sjukvården inte kan skicka arbetsuppgifter till skolsköterskor inom kommunens skolor. Dessa förfrågningar och även rena uppdrag även till övriga professioner inom den Samlade elevhälsan upplever vi har ökat under året. *Vi efterfrågar därför tydliga riktlinjer från högre instanser rörande detta. Samt att dessa följs upp för att kontrollera att de efterföljs.* Detta för att minska risken för att enskilda elever och familjer ska slippa hamna i att inte få den stöd och hjälp de har behov av.

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Vårdgivarens ansvar innebär bland annat följande:

- Att tillse att verksamheten bedriver ett systematiskt patientsäkerhetsarbete som arbetar förebyggande för att förhindra vårdskador.
- Skyldighet att utreda tillbud, risker och händelser.
- Barn, elever, ungdomar och närstående ska uppmuntras att involvera sig i patientsäkerhetsarbetet.
- Dokumentation hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten.

Varje år ska en patientsäkerhetsberättelse upprättas där verksamhetens arbete med patientsäkerhet beskrivs och utvärderas.

Engagerad ledning och tydlig styrning

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en engagerad och kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer.

Enligt Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024 har man identifierat ett antal områden på kommunal och regional nivå för att skapa en god och säker vård. Det behöver finnas

- en säkerhetskunnig ledning som styr mot ökad patientsäkerhet och samtidigt skapar förutsättningar för en god säkerhetskultur
- tillräckligt med personal som har adekvat kompetens och som har förståelse för och kunskap om patientsäkerhet
- säker och användarvänlig teknik
- en hållbar arbetsmiljö
- förmåga att ta tillvara patienters och närståendes kunskap och erfarenhet.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Verksamhetens mål är att bedriva en god och säker skolhälsovård där risker och händelser identifieras tidigt och förebyggs. Det ska finnas bemanning, personal och kompetens för att uppnå detta.

Det ska finnas säkra rutiner och lokala riktlinjer för arbetet. Dessa ska vara kända av all personal

Strategier för att uppnå dessa är:

- För verksamheten finns ansvarig verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats.
- En skolsköterska med medicinskt ledningsansvar.
- Årligen säkra bemanning och kompetens utifrån god vård med en verksamhet som tidigt kan förebygga händelser och avvikelser.
- Förutsättningar att arbeta systematiskt med riktlinjer, instruktioner och löpande rutiner.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

BUN i Lekebergs kommun är vårdgivare för hälso- och sjukvård som bedrivs inom elevhälsans medicinska insats.

Vårdgivarens ansvar:

- Anmäla sin verksamhet till IVO.
- Teckna patientsäkerhetsförsäkring.
- Mål/plan, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra.

- Organisera ledning av verksamheten.
- Inrätta ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
- Driva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete
- Hantera klagomål
- Anmälan Lex Maria

Verksamhetschef är Margaretha Essving. Verksamhetschefen ansvarar utifrån patientsäkerhetsarbete för att tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet i vården.

MLA (medicinskt ledningsansvar)-skolsköterska Irmeli Gustavsson på verksamhetschefens uppdrag:

- Bestämma över diagnostik, vård och behandling av enskilda patienter (elever)
- Löpande samråda med verksamhetschef som har det samlade och odelade ansvaret i förhållande till vårdgivaren.
- Tillämpa ledningssystemets processer och rutiner
- Arbeta evidensbaserat
- Rapportera om systematiska förbättringsbehov:
  - Avvikelser och risker
  - Klagomål och synpunkter
- Bidra till hög patientsäkerhet
- Hålla patienten informerad (eleven)
- Anmäla elever som riskerar fara illa

Varje hälso- och sjukvårdspersonal inom organisationen har ett eget yrkesansvar att arbetet ska utföras med god kvalitet och hög patientsäkerhet. Varje medarbetare ansvarar för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras.

Verksamhetschefen är ansvarig för ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete i vilket avvikelsehantering, upprättande av verksamhetsplan, verksamhetsberättelse och patientsäkerhetsberättelse ingår.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

- I ledningssystemet ska avvikelsehanteringen ses som ett systematiskt förbättringsverktyg för verksamheten på organisationsnivå.
- Avvikelser och vårdskador hanteras och analyseras via rapportering i avvikelsehanteringen.
- Avvikelser ska rapporteras till verksamhetschefen snarast vid allvarliga händelser och årligen i patientsäkerhetsberättelsen.
- Regional samverkan med regelbundna möten arrangeras för verksamhetschefer, skolhälsovården och medicinskt ledningsansvariga skolsköterskor.
- Samverkan Sydnärkes verksamhetschefer
- Uppdatering av skolhälsovårdens Metodbok sker regelbundet i samverkan med regionen.

Uppföljning och utvärdering av verksamheten sker i den årliga patientsäkerhetsberättelsen.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Skolsköterskorna har deltagit aktivt i utveckling av rutiner i basprogram ur ett patientsäkerhetsperspektiv.

- Metodbok för att upprätthålla patientsäkerhet utifrån standardiserande rutiner och metoder – elevhälsans medicinska insats i Örebro kommun.
- Egenkontroll utifrån patientsäkerhet.
- Rapport av givna vaccinationer dokumenteras och skickas elektroniskt Nationella vaccinationsregistret.
- Enligt lokala instruktioner genomförs en gång om året samt vid behov uppdatering av dokumentet "rutin för läkemedelshandling och ordination" i samarbete med skolläkare och MLA. I dokumentet finns bland annat delegering till skolsköterskorna av de läkemedel som får ges på generella direktiv inom verksamheten. Skolsköterskorna informeras alltid när uppdatering av dokumentet har skett.
- Enligt grundläggande bestämmelser om inre sekretess och elektronisk åtkomst genomförs regelbunden loggkontroll av användare av journalsystemet PMO. Utförs av systemansvarig skolsköterska och MLA Irmeli Gustavsson 2 gr/år.
- Två skolsköterskor deltar alltid i samband med vaccinering av eleverna.
- Genomgång av läkemedel, vaccin och omläggingsmaterial görs regelbundet för kontroll av förbrukningsdatum och kasseras efter utgångsdatum. Kasserade sprutor och kanyler skickas regelbundet för destruktion.
- Temperaturkurvor i medicinska kylskåp för förvaring av vaccin kontrolleras kontinuerligt (1 ggr/vecka).

Åtgärd: Fortsatt egen och gemensam kompetensutveckling uppmuntras som ett led i elevsäkerhetsarbetet.

Strålskydd

SSMFS 2018:5 3 kap. 13 §

Inte aktuellt inom skolhälsovården.

En god säkerhetskultur

Arbetet har under året flutit på och kontinuitet och hög kompetens har stor betydelse för säkerheten. Vid APT är alltid en timma avsatt för enbart skolsköterskor och verksamhetschef för att där lyfta ev. avvikelserapportering. Då en av skolsköterskorna även är förtroendevald skyddsombud för vårdförbundets medlemmar har "suntarbetsliv" under året startat upp. Arbetsmiljöns betydelse aktualiseras på sådant sätt både för eleverna och skolsköterskor. Några saker som framkommit är en viss osäkerhet kring trygg miljö vid expeditioner på högstadiet och avsaknad av larm vid ensamarbete.

Adekvat kunskap och kompetens

Alla skolsköterskor är specialistutbildade. Under år 2023 har de deltagit i följande utbildningar de ibland tillsammans eller var för sig.

- Utbildning med bl.a. prematura (för tidigt födda) barn och tillväxt, kosttillskott och energidryck samt om lustgas i Örebro och genom Maria ungdom.
- Skolsköterskekongressen i Norrköping, blandat utbud.
- Obesitas, (fetma och övervikt) utbildning i Örebro.
- En teamsutbildning om vaccinationer ledd av Leif Ekholm.
- Nätverksträff gällande "Dans för Hälsa"

Utöver det fick vi nytt dokumentationssystem, utbildning och arbete kring detta under våren 2023.

Förutom APT träffas skolsköterskorna regelbundet för planering och gemensam reflektion där verksamhetschef deltar del av tid.

MLA och verksamhetschef har regelbundna inplanerade träffar samt även en gemensam träff/termin med övriga MLA och verksamhetschefer inom Sydnärke.

Patienten som medskapare

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

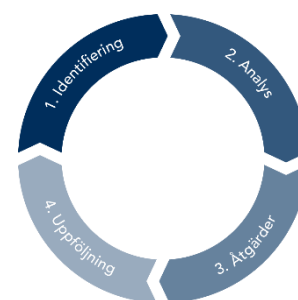
All hälso- och sjukvård är med några få undantag frivillig. Det är den som har hälsoproblem (eller vårdnadshavare till minderåriga enligt 6 kap föräldrabalken) som avgör om hen ska söka vård. Samtycke till vård, undersökning eller behandling är i de flesta fall muntlig, men vid vaccinering efterfrågas skriftligt medgivande från båda vårdnadshavarna. Skolsköterskor och skolläkare ska alltid sträva efter samarbete med elev och vårdnadshavare för bästa möjliga resultat av vård och behandling. Elev bör alltid informeras i det som rör hen och informationen ska anpassas efter mognad och ålder. Vårdnadshavare kontaktas då man bedömer det. Barnet ska ha

medinflytande som med tiden eller under vissa omständigheter övergår till ett självbestämmande. Informationen ska alltid vara anpassad efter elevens behov, ålder, kunskap och situation. Tolk används vid behov. Skriftlig information finns till elever och vårdnadshavare.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Egenkontroll	Omfattning	Källa
Patientsäkerhetsberättelse	1 gång per år	Protokoll
Metodboken för elevhälsans medicinska insats	Kontinuerligt	Region Örebro län/Örebro kommun
Rapport av givna vaccinationer till folkhälsomyndighetens vaccinationsregister	I samband med vaccinering	Årshjul - Vaccinationsplaneringen
Patientsäkerhetsdialoger	1 gång per år	Protokoll
Avvikelse	1 gång/månad i samband med APT	Avvikelse rutin/blankett från Metodboken
Patientens klagomål och synpunkter	2 gånger per år	Patientnämnden, IVO, avvikelshanteringssystemet

Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3 §

Vårdgivaren skall anmäla händelse som medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada till IVO (Lex Maria).

Avvikelser

Rutiner för avvikelserrapportering finns framtagna.

Skolläkare och skolsköterskor rapporterar till MLA händelser som medfört skada eller hade kunnat medföra skada för elev i samband med vård och behandling.

Verksamhetschefen ansvarar tillsammans med MLA för bedömning av händelse.

Enligt bestämmelse i patientsäkerhetslagen (2010:659) ska

- Hälso- och sjukvårdspersonal rapportera risker för vårdskador samt händelser som har medfört eller kunnat medföra vårdskador till vårdgivaren
- Vårdgivaren har skyldighet att utreda händelser i verksamheten som har medfört eller hade kunnat medföra vårdskada
- Vårdgivaren ska anmäla händelser som medfört eller kunnat medföra en allvarlig vårdskada till IVO

Vårdgivaren utreder, vidtar åtgärder och anmäler

När vårdgivaren ska ta emot en rapport om en händelse som medfört en vårdskada ska det rapporteras och utredas. Syftet med utredningen ska vara att så långt som möjligt kartlägga händelseförloppet och vilka faktorer som påverkat det, samt ge underlag för beslut om åtgärder som ska ha till ändamål att hindra att liknande händelser inträffar på nytt, eller att begränsa effekterna av sådana händelser om det inte helt går att förhindra.

Om vårdskadan är allvarlig skall vårdgivaren snarast anmäla till IVO.

IVO säkerställer

Socialstyrelsen ska säkerställa att anmälda händelser, som har medfört eller kunnat medföra en allvarlig vårdskada har utretts i nödvändig omfattning samt att vårdgivaren har vidtagit åtgärder som krävs för att uppnå hög patientsäkerhet. Socialstyrelsen ska sprida information till vårdgivare om de anmälda händelserna samt i övrigt vidta de åtgärder som anmälningarna motiverar för att uppnå hög patientsäkerhet.

Analys: Av de tre inrapporterade avvikelserrapporterna detta år och de mötestillfällen skolsköterskor haft tillsammans med verksamhetschef framkommer att det i ett fall handlar om informationsbrist och att personal byts på tjänst. I andra fallet handlar det om arbetsuppgifter som inte hör till ordinarie vardagsarbete utan sker sällan och då är samarbetet av stor betydelse. Det tredje handlar om arbetsbelastning och då är tillit och tilltro på alla plan viktigt i hur prioriteringar görs avgörande för att öka säkerheten för våra elever.

Tillförlitliga och säkra system och processer

Med utgångspunkt i skolhälsovårdens basprogram genomförs arbetet systematiskt utifrån standardiserade rutiner och metoder som varje år revideras och uppdateras av elevhälsans medicinska insats och skolöverläkaren i Örebro kommun.

MLA leder arbetet med att säkra upp rutiner i lokalt utformade handlingsplaner för trygg och säker vård.

Rapport av givna vaccinationer dokumenteras och skickas elektroniskt till Nationella vaccinationsregistret.

Enligt lokala instruktioner genomförs en gång om året samt vid behov uppdatering av dokumentet "Rutin för läkemedelshantering och ordination" i samarbete med skolläkare och MLA. I dokumentet finns bland annat delegering till skolsköterskorna av de läkemedel som får ges på generella direktiv inom verksamheten. Skolsköterskorna informeras alltid när uppdatering av dokumentet har skett.

Regelbundna loggkontroller genomförs 2 ggr/år av MLA.

Alltid två skolsköterskor vid vaccinationer.

Genomgång av läkemedel, vaccin och omläggingsmaterial görs regelbundet för kontroll av förbrukningsdatum och kasseras efter utgångsdatum.

Kasserade sprutor och kanyler skickas regelbundet för destruktions.

Temperaturkurvor i medicinska kylskåp för förvaring av vaccin kontrolleras kontinuerligt (1 ggr/vecka). *Tyvärr har i dagsläget inte alla skolor godkända kylskåp.*

Säker vård här och nu

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

Under 2023 har vi fortsatt arbetet med den planering och de rutiner som skolhälsoenheten fastställer under 2022. Regelbundna möten finns inlagda i årsplaneringen vad gäller möten verksamhetschef–MLA, verksamhetschef–skolsköterskor och MLA–skolsköterskor. Ett ytterligare verktyg som lagts till är "suntarbetsliv" som facklig ansvarig skolsköterska håller i. I år har även kommunens "Pulsmätning" startat. Fortsättningsvis och som tidigare år kan inte nog poängteras betydelsen av en trygg och stabil arbetsmiljö där tillit, glädje och stabilitet råder. Det är den avgörande viktigaste pusselbiten tillsammans med kompetens för att undvika att fel begås.

Strategin för att behålla trygghet och tilltro är att fortsätta ta tillvara alla olika kompetenser. Fortsätta att i ICDP-anda dela med oss av de goda exemplen för varandra. Ge utrymme och ta emot ny kunskap vid fortbildningar. Lyfta funderingar, svårigheter och dilemman vi möter i vår vardag. Helt enkelt hjälpas åt.

Stärka analys, lärande och utveckling

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

Avvikelsesrapporter skrivs fortlöpande. Avvikelsesrapporterna bearbetas vid APT en gång/månad då en timme är enbart för skolsköterskor och elevhälsans verksamhetschef.

Under året har det inkommit tre avvikelsesrapporteringar.

Nr 1. En rapport handlade om att skolsköterskorna inte hunnit med att delta i det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet som sker på skolorna i form av EHM och lokala Eh-mötet. Med risk att missa viktig information så som in- och utflyttade elever.

Åtgärd: Verksamhetschef informerade övriga rektorer om behovet av att prioritera arbetsuppgifter för skolsköterskorna och att säkerställa rutiner så att alltid skolsköterskan informeras, även då denne inte deltar på lokal Eh, om in- och utflyttningar.

Nr 2. En rapport handlade om upprepade öppningar av post från Hälso- och sjukvården. Sekretessuppgifter.

Åtgärd: Verksamhetschef har vid två tillfällen återigen informerat Kontaktcenter Lekeberg om att ingen post från Hälso- och sjukvården ska öppnas.

Nr 3. En rapport handlade om att en journalrekvisition på elev i skyddat boende skickades direkt till tidigare skolsköterska. Det skall gå via socialtjänsten.

Åtgärd: Tillsammans med verksamhetschef samtalat enskilt och i skolsköterskegruppen för att säkerställa framåt att ta hjälp eller alltid fråga varandra vid ev. osäkerhet eller ärenden som sällan dyker upp. Nu gick förfrågan från en skolsköterska till en annan med samma stränga sekretess varav verksamhetschef bedömde avvikelsen som ringa men dock felaktig.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Underlag för klagomålshantering inom barn- och utbildningsförvaltningen finns och ligger på kommunens hemsida under barn- och utbildningsförvaltningen. Mallen skrivs direkt på nätet och får därför anses användarvänlig. Denna mall kan även användas för beröm, klagomål och synpunkter från elever och vårdnadshavare i frågor som rör elevhälsans medicinska insats. Synpunkter på omhändertagandet inom elevhälsans medicinska insats ska alltid tas om hand och vidarebefordras till verksamhetschef.

Enskilda som vill klaga på hälso- och sjukvården gör det till IVO.

Enskilda, anhöriga och allmänheten kan inte göra en Lex Maria-anmälan till IVO.

Öka riskmedvetenhet och beredskap

Aldrig tumma på regeln att vara två vid vaccination. Fortsätta arbeta med tillit, samverkan och samarbete. Genom att planera in regelbundna träffar där Samlad elevhälsa och alla rektorer inom grundskolan möts. Det är i mötet förståelsen för varandra ökar och ett gott samarbete gynnar våra elever och hjälper till att säkra kvaliteten.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Vi är fortfarande mindre skolsköterska i andel av tjänst pga. att en skolsköterska är partiellt tjänstledig på 25%. Vi nådde inte fram i ambitionen att tillsammans med Laxå kommun försöka anställa en heltidskolsköterska som vi skulle kunna dela på. Samtidigt fick verksamhetschef tydliga direktiv från förvaltningschef att det inte fanns ekonomi. I år har arbetsbelastningen gällande nyanlända elever minskat för den skolsköterska som nu ansvarar för Fyren. Däremot har arbetsbelastning ökat vad gäller gymnasieeleverna som blivit några fler. Det har även inneburit fler möten under ht-23 då en tydligare rutin även för gymnasieeleverna och deras elevhälsa. Bra för eleverna självklart men mer arbetsuppgifter för skolsköterskan. Skolsköterskan med MLA-uppdrag fick ett utökat uppdrag i och med vårt nya journalsystem PRO Renata då den IT-pedagog som höll i arbetet blev sjukskriven. Allt som tillkommer i uppgifter och uppdrag påverkar naturligtvis möjligheten att arbeta mer med förebyggande och främjande arbetsuppgifter.

Samverkan med hälso- och sjukvården behöver fortsätta utvecklas där uppdrag tydliggörs och de hälso- och sjukvårdande insatser som elever behöver få tillgång till sköts av hälso- och sjukvården och inte skickas till skolhälsovården. *Ett fortsatt önskemål från den Samlade elevhälsan är att politiker och tjänstemän som verkar på den regionala nivån fortsätter och intensifierar arbetet med att förstärka samverkan, förtydliga våra olika uppdrag och roller samt följa upp och säkerställa att vi inte har elever som inte får rätt hjälp.* Vi vet att den psykiska ohälsan ökar speciellt bland flickor men även bland pojkarna. Detta är områden vi inom hela kommunens styrkedja på olika nivåer, i samverkan med socialtjänst och regionala samverkan behöver fokusera och fortsätta hjälpas åt i att utveckla vidare då det i slutändan är våra elevers framtida förutsättningar det handlar om.

Mål för år 2024

- Fortsätta arbeta för att säkerställa kontinuitet gällande skolskötersketjänster samt utöka.
- Arbeta för att utvidga samverkan med aktörer utanför skolan, socialtjänst, Hälso- och sjukvård
- Fortsätta det strävsamma arbetet mot att utvidga det förebyggande och främjande arbete.
- Fortsätta och utveckla samverkan med Folkhälsoarbetet inom Lekebergs kommun
- Bygga upp en större samverkan med Capio VC genom att vi från vt-24 har ett nytt avtal gällande skolläkare.

Strategier:

Arbeta för fortsatt trivsel och samarbete gällande arbetsmiljö. Bygga förtroendefulla relationer mellan verksamheter genom pågående folkhälsoarbete

Centralt hjälpas åt inom styrkedjans alla nivåer att påverka samverkans betydelse samt tydliggöra roller och uppdrag så att elever får stöd och hjälp i de verksamheter som i grunden har uppdraget.

Lokalt är det ännu viktigare att samarbetet är väl fungerande i skolsköterskegruppen och att allas olika kompetenser lyfts fram och värdesätts. Fortsätta att prioritera att en av

skolsköterskorna finns med i planering och genomförande av "Dans för hälsa" där deltagandet bland flickor åk 7–9 har ökat, samt att den samma finns med i arbetsgruppen Folkhälsa.

Den ökade andelen ohälsa bland unga behöver tidigt mötas upp och förebyggas. Det finns en önskan från våra skolor om att få TSI (tidiga samordnade insatser). För att uppnå detta behöver vi stöd och hjälp från inte enbart elevhälsans funktioner utan även andra aktörer utanför skolan. Allt för att så tidigt som möjligt finna gemensamma strategier och åtgärder för att säkerställa en god hälsa för våra elever. *Därav behöver vi arbeta för att skapa förutsättningar för ökat samarbete och samverkan mellan de verksamheter som är av största betydelse för eleverna i tidig ålder.*

Aktiviteter:

- Verksamhetschef ska delta till del på skolsköterskornas alla planeringstillfällen.
- Verksamhetschef ska träffa skolsköterskorna en gång/mån.
- Fortsätta systematiskt användande av "suntarbetsliv" och den nu i kommunen införda "Pulsmätningen"
- Planera för 2 gemensamma träffar i EHT (elevhälsoteamet) med alla rektorer.
- Fortsätta med aktivt deltagande i regionala möten.
- Samverka i "Nära vård"-arbetet – Nu övergått i ett gemensamt Folkhälsoarbetet.
- Delta i det lokala elevhälsomötet ute på skolorna och aktivt bidra med hälsofrämjande infallsvinklar. I mån av möjlighet.
- Fortsätta utvecklingsarbetet med hälsosamtalet till att resultaten bearbetas och hälsofrämjande arbete påbörjas i klassrummen tillsammans med eleverna.
- Samarbeta, samverka, utveckla och utöka TSI-arbetet.
  - Lokala socialtjänsten, myndighetsutövning och öppenvårdsenheten
  - Dans för hälsa
  - Rörelsegruppen Hallsberg, 4 platser – 2024 ska det finnas lokalt i Lekeberg